

VIII. KAFLI

Um skólalækni o. fl.

26. gr.

Heilsufræðikennari Stýrimannaskólans er læknir skólans og hefur hann eftirlit með, að fullnægt sé fyrir mælum um hreinlæti og allt, sem lýtur að almennum heilbrigðismálum við skólann.

Læknir þessi skal og skoða nemendur skólans samkv. 27. gr.

27. gr.

Heilsufræðikennarinn skal athuga alla nýsveina skólans, hvort þeir séu haldnir af nokkrum næmum sjúkdómi eða líkamskvilla, er orðið geti öðrum nemöndum skaðvænn, svo og, hvort heyrn og málfæri sé eins fullkomið og nauðsynlegt er fyrir skipstjóra og stýrimenn.

28. gr.

Atvinnumálaráðuneytið setur reglur um það, hvernig burtfararprófunum skuli hagað, og hvað útheimtist til að standast þau. Það gefur og út fyrirmynd fyrir prófvottorðum.

Reglugerð þessi öðlast þegar gildi og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli. Reglugerð um sama efni 23. september 1936 ásamt breytingum frá 27. apríl 1938 og 13. ágúst 1940 er úr gildi fallin.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 13. ágúst 1942.

F. h. r.

Vigfús Einarsson.

Gunnl. E. Briem.

ERINDISBRÉF

fyrir gærumatsmenn.

1. gr.

Gærumatsmenn skulu kynna sér sem bezt, hvernig á að verka gærun og geyma þær, svo að þær haldist óskemmdar, og séu góð og gild verzlunarvara.

2. gr.

Gærumatsmenn skulu hafa eftirlit með gærumeðferð í sláturhúsum og annars staðar, eftir því sem nauðsynlegt er, og skoða vandlega aðfluttar gærun, sem verzlunar kaup. Aðalreglur um meðferð gæranna skulu vera sem hér segir:

- a. Þegar sauðkind hefur verið aflifuð og skrokkurinn er færður til, skal forðast að taka hann upp á ullinni. Fláningarmaður verður einnig að gæta þess við flánunguna að toga ekki í ullina, þannig að gæran skemmist.
- b. Að lokinni fláningu skal taka gæurnar og breiða úr þeim, svo þær nái að kólna. Ber að forðast að þær blotni eða óhreinist.
- c. Þegar gæurnar hafa verið nægilega kældar, skal vega þær. Ef votviðri er og ekki er hægt að þurrka gæurnar, skal draga hæfilega frá fyrir vatni og óhreinindum. Má þær hafa til hliðsjónar kjötpunga kindarinnar, sérstaklega þegar um dilka er að ræða.

3. gr.

165

5. okt.

Þegar gærurnar hafa verið kældar, skulu þær þegar saltaðar með nýju, hreinu salti. Gærurnar skulu annaðhvort saltaðar í stæður eða vöndla. Þegar þær eru saltaðar í stæður, skal holdrosinn snúa upp og skal strá nægilega miklu salti yfir hvert lag, til að hylja gærurnar. Þess skal gætt, að leggja grindur á gólfið undir gærustæðurnar. Ekki mega stæðurnar vera mjög háar. Ef mikið gærumagn er saltað í sama húsi, verða að vera geilar í stæðurnar með nægilegu millibili. Áður en gærurnar eru fluttar út, verður að binda þær í vöndla, tvær í hvern, eða í bagga og séu þá venjulega 20 gærur í hverjum bagga. Þegar gærur eru bundnar til útflutnings, skal hrista úr þeim saltið og vega þær. Að því loknu er stráð í þær nýju salti, það miklu, að holdrosinn á neðri gærinni sé jafnhulinn í salti, síðan skal önnur gæra lögð ofan á og þeim svo vafið vandlega saman, svo að saltið nái ekki að hrynja úr þeim. Að því loknu skal gærurvöndullinn krossbundinn með sterku snæri og hver vöndull merktur með tréspjaldi, eða öðru merkisþjaldi úr sterku efni. Spjöld þessi skulu bera merki útflytjandans. Ef gærur eru bundnar í bagga, skal neðst lögð ein gæra með holdrosann upp. Á hana skal stráð salti eins og áður greinir. Ofan á hana er svo næsta gæra lögð, með holdrosann niður. Næsta gæra skal snúa ullinni niður og svo haldið áfram, þangað til búíð er að leggja saman 20 gærur. Síðan skulu þær bundnar í sterk bönd og leitast við að ganga svo frá, að saltið hrynji ekki úr gær-unum. Að því loknu skal saumaður strigi utan um gærubaggann. Ekki skal ganga frá gærum á þennan hátt, nema útflytjendur óski þess sérstaklega, þar sem talið er að gærum sé hættara við að skemmast, ef þær eru þannig með farnar, heldur en ef þær eru bundnar í vöndla.

Ef gærurnar eru saltaðar í vöndla má strax binda þær í vöndla tvær og tvær saman. Skal gæta þess að salta þær nægilega mikið, svo skinnið, holdrosinn, geti hvergi náð að liggja saman.

4. gr.

Gærumatismenn skulu hafa eftirlit með því, að húsnæði, sem gærur eru geymdar í, sé svo gott, að gærunum sé ekki hætta búin af raka. Ef saggi er á gólfi, verður að leggja trégrindur undir gærurnar. Ef gærur þurfa að geymast lengi, verður að umstafla þeim, eftir því sem matsmaður telur nauðsynlegt.

5. gr.

Ef gærur eru fluttar frá framleiðslustað til geymslu annars staðar, skal hlutað-eigandi matsmaður láta fylgja þeim matsvottorð, en matsmaður á útflutningsstað fullvissar sig um það með prófkönnun, eða á annan hátt, að gærurnar hafi ekki skemmzt við geymslu á útflutningsstað og áritar á upprunavottorð að svo sé.

6. gr.

Allar gærur, sem fluttar eru héðan af landi, skulu metnar og vegnar af lögskipuðum gærumatismönnum.

Ekki skulu aðrar gærur teljast hæfar til útflutnings en þær, sem eru sæmilega hreinar og þurrar, þegar þær eru vegnar, og vel með farnar og óskemmdar, þegar þær eru fluttar út.

7. gr.

Þær gærur eru yfirleitt útflutningshæfar, sem eru af fé slátruðu að sumri og hausti, eða snemma vetrar, enda séu þær óskemmdar. Um gærur af sjálfdaudu fé eða fé, sem slátrað er síðari hluta vetrar og að vori til, skal, ef þær teljast útflutningshæfar, gæta þess í matsvottorði, að þær séu af sjálfdaudu eða vetrarslátruðu fé.

165

5. okt.

8. gr.

Hverri gærusendingu skal fylgja vottorð gærumatsmanns um, að gærurnar séu metnar og vegnar. Í vottorðinu skal tilgreina þyngd gæranna saltlausra. Skal sýslumaður eða hreppstjóri votta með undirskrift sinni, að lögskipaður gærumatsmaður hafi undirritað vottorðið í viðurvist hans.

Sé hreppstjóri sjálfur útflytjandi gæranna eða ekki búsettur á útflutningsstaðnum, skipar sýslumaður til þess annan hæfan mann.

9. gr.

Allar gærur skal merkja greinilega með merki kaupfélags þess eða verzlunar, er gærurnar flytur út eða selur til útflutnings. Í merkinu mega aldrei vera færri en tveir bókstafir.

10. gr.

Gærumatsmenn skulu hafa eftirlit með útskipun gæra og fullvissa sig um, að þær séu vel með farnar og óskemmdar. Útflytjendum er skylt að hlýða fyrirmælum þeirra þar að lútandi.

11. gr.

Kaup gærumatsmanna greiða kaupfélög þau, verzlaniir og aðrir, sem gærur flytja út. Kaupið skal vera almennt verkamannakaup greitt á staðnum að viðbættum 10% um hverja klukkustund, sem þeir eru við vinnu, hvort sem það er við mat gæranna, vigtun eða útskipun. Á þeim stöðum, þar sem eigi er fastákveðið eða almennt gildandi kaupgjald, skal kaup gærumatsmanna fara eftir samkomulagi milli matsmanna og gæruútflytjenda.

Þurfi gærumatsmaður að ferðast út fyrir hina löggiltu verzlunarlóð, þar sem aðalstarf hans er, en ekki út fyrir umdæmi sitt, telst borgunin einnig fyrir þann tíma, sem hann verður að vera á ferðinni fram og aftur.

Ekki mega gærumatsmenn þiggja neina þóknun, hverju nafni sem nefnist, frá þeim, sem metið er fyrir, eða öðrum, sem við útflutning gæranna eru riðnir, aðra en þá, sem ákveðin er í erindisbréfi þessu. Ekki mega þeir heldur vera í þjónustu þeirra, sem flytja út gærur.

12. gr.

Gærumatsmenn rita undir drengskaparheit um það, að þeir vilji rækja starf sitt með alúð og samvizkusémi og fara eftir þeim reglum, sem settar eru um það eða síðar kunna að verða settar.

Þeir eru skyldir að sætta sig við þær breytingar, sem gerðar kunna að verða á erindisbréfi þessu.

Erindisbréf þetta er hér með sett samkvæmt lögum nr. 11 4. maí 1942, um gærumat, til að öðlast þegar gildi og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 5. október 1942.

Ólafur Thors.

Vigfús Einarsson.